

Sygn. akt V U 695/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 11 sierpnia 2017 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 695/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 11 sierpnia 2017 r. znak: (...) określił zaległości odwołującego, powstałe w związku z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej. Zaległości te w ocenie organu wyniosły:

- z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2015 r. do listopada 2016 r.:
 - należność główna w kwocie 5.921,39 zł,
 - odsetki za zwłokę w kwocie 517 zł.
- z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2015 r. do listopada 2016 r.:
 - należność główna w kwocie 2.860,88 zł,
 - odsetki za zwłokę w kwocie 258 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że na podstawie art. 46 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 963 z późn. zm.), płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Organ dodał, że wobec niedopełnienia przez odwołującego jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą ustawowego obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, Zakład zaskarżoną decyzją określił zaległości z tego tytułu za wcześniej wymienione okresy.

Wnioskodawca odwołał się od przedmiotowej decyzji wnosząc o umorzenie zaległych należności.

W uzasadnieniu wskazał, że jego sytuacja majątkowa jest trudna, przez brak dostatecznych zleceń nie może uzyskiwać dochodu. Nadto zdrowie wnioskodawcy szwankuje, gdyż jest on po ciężkim wypadku. Próbował znaleźć pracę ale na dwa lata przed emeryturą jest to niemożliwe. Niezależnie od powyższego dla odwołującego, jako mieszkańca wsi, wymóg opłacania składki na ZUS w ustalonej „na sztywno” kwocie, bez względu na okoliczności i rentowność jego działalności gospodarczej w danym roku, jest wobec reguł rządzących działalnością Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rażącym złamaniem konstytucyjnej zasady równości wobec prawa.

W odpowiedzi organ wniósł o oddalenie odwołania z przyczyn wskazanych w zaskarżonej decyzji a nadto podniósł, że obecnie ustawowy obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie jest skorelowany z osiąganiem przychodu przez przedsiębiorcę. Oznacza to, iż nawet w przypadku, gdy działalność gospodarza przynosi straty, osoba prowadząca tę działalność jest zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru określonej w art. 18 ust. 8 ustawy o s.u.s.

Sąd ustalił:

J. R. jest zaewidencjonowany jest jako płatnik składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej pod skróconą nazwą PPHU (...).

W okresie od października 2015 r. do listopada 2016 r. wnioskodawca zalegał z opłaceniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne .

W wyżej wymienionym okresie J. R. nie złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w L. wniosku o rozłożenia na raty zaległości składkowych.

W dniu 16 stycznia 2017 r. ZUS Oddział w L. poinformował wnioskodawcę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, na którą składają się należności z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2015 r. do listopada 2016 r. w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39, tj. 6.151,39 zł w tym: składka 5.921,39 zł i odsetki za zwłokę: 230,00 zł
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2015 r. do listopada 2016 r. w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39, tj. 2.972,88 zł w tym: składka 2.860,88 zł, i odsetki za zwłokę: 112,00 zł

ZUS Oddział w L. wezwał jednocześnie ubezpieczonego do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek – pod rygorem wydania decyzji określającej wysokość zaległości składkowych na podstawie zgromadzonych dowodów w toku postępowania.

W dniu 14 czerwca 2017 r. ZUS Oddział w L. poinformował odwołującego o zakończeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne.

Zgodnie z art. 10 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego wyznaczono termin na wypowiedzenie się w sprawie odnośnie zebranych dowodów – 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia o zakończeniu postępowania dowodowego.

W wyznaczonym terminie wnioskodawca nie wypowiedział się co do zebranych w sprawie materiałów i dowodów.

W następstwie poczynionych ustaleń w toku postępowania wyjaśniającego ZUS Oddział w L. wydał w dniu 11 sierpnia 2017 r. zaskarżoną decyzję.

Dowód:

- akta ubezpieczeniowe w tym: pełnomocnictwo do wykonywania czynności prawnych w relacjach z ZUS (k. 1-3), decyzja o wszczęciu postępowania (k.38), decyzja o zakończeniu postępowania (k.39).

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 46 ust.1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 963, z późn. zm.), płatnik składek jest zobowiązany według zasad wynikających z przepisów prawa obliczać, potrącać z dochodów oraz rozliczać i opłacać należne składki.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, tj. od października 2015 r. do listopada 2016 r. wnioskodawca z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej firmy PPHU (...) nie opłacał należnych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne .

Tym samym płatnik składek nie dopełnił ciężącego na nim ustawowego obowiązku opłacania składek na wskazane ubezpieczenia z tytułu, któremu podlegał w okresie od października 2015 r. do listopada 2016 r.

Łączna wysokość składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne wskazana została w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia.

W toku postępowania prowadzonego przed organem rentowym oraz w toku postępowania odwoławczego wnioskodawca nie wniósł zastrzeżeń do wysokości zaległych składek ustalonych przez ZUS po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, o którego wszczęciu z urzędu odwołujący był zawiadomiony pisemnie.

W tym miejscu wskazać należy, że zaskarżona decyzja dotyczy określenia wysokości zadłużenia wnioskodawcy z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w okresie od października 2015 r. do listopada 2016 r.

Została ona wydana na podstawie wskazanych przepisów ustawy systemowej po uprzednim wszczęciu przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego z urzędu – na podstawie art. 83 ust.1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W odwołaniu od skarżonej decyzji oraz na rozprawie w dniu 20 grudnia 2017 r. wnioskodawca J. R. zarzucił, że w jego ocenie zapisy ustawy systemowej w zakresie składek dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, są niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. W powyższym przedmiocie wnioskodawca złożył wniosek o wystąpienie przez tutejszy Sąd do Trybunału Konstytucyjnego. Podnosząc przy tym, że w ZUS półtora miliona płatników zalega ze składkami, co uzasadnia jego zdaniem bezpodstawność żądania od niego składek zdrowotnych skoro nie korzysta on ze świadczeń z tego ubezpieczenia.

Niezależnie od powyższego wnioskodawca wskazywał na szereg okoliczności osobistych (słabe zdrowie, problemy ze znalezieniem pracy, brak zleceń budowlanych) w konsekwencji których znalazł się on w trudnej sytuacji finansowej.

Odnosząc się do zarzutu niekonstytucyjności zapisów w/w ustawy to wskazania wymaga, że podstawą ustroju społeczno-gospodarczego Polski jest model zakładający istnienie społecznej gospodarki rynkowej, wyrażony w art.

20 konstytucji. Zgodnie z przytoczonym wyżej przepisem rangi konstytucyjnej, społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej. Niewątpliwie zatem jednym z filarów ustroju gospodarczego Polski jest zasada solidarności zwana także zasadą solidaryzmu społecznego. Zgodnie z powyższą zasadą "życie społeczne opiera się na współzależności i współodpowiedzialności wszystkich jego uczestników. Wskazuje się na konieczność respektowania takich wartości, jak odpowiedzialność za dobro wspólne oraz wspólnota interesów" (por. A. Domańska, Konstytucyjne podstawy ustroju, s. 129). Trybunał Konstytucyjny w wyrokach z: 30 stycznia 2001 r., K 17/00, OTK 2001, Nr 1, poz. 4 oraz 7 maja 2014 r., K 43/12, OTK-A 2014, Nr 5, poz. 50 wskazał że "solidaryzm głosi zgodność i wspólnotę interesów wszystkich jednostek i grup społecznych w obrębie danej społeczności, a także obowiązek partycypowania w obciążeniach na rzecz społeczeństwa. Zakłada wzajemne zrozumienie między jednostkami, grupami społecznymi i państwem". Jednym z takowych przejawów partycypowania w obciążeniach na rzecz społeczeństwa jest obowiązek obliczania, potrącania, rozliczania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przy czym nie ma znaczenia czy ubezpieczony korzysta ze świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, bowiem z zasady solidaryzmu społecznego, wynika również obowiązkowy charakter ubezpieczeń społecznych. O przedmiotowym charakterze świadczy to, iż normatywnymi podstawami ubezpieczeń społecznych są: powszechność (obowiązek objęcia ubezpieczeniem pozostających w zatrudnieniu i osób których sytuacja faktyczna i prawna jest analogiczna do sytuacji osób pozostających w zatrudnieniu), przymus (obowiązek objęcia ubezpieczeniem wynika z ustawy, jest niezależny od woli jednostki, dobrowolne ubezpieczenia społeczne mają charakter wyjątkowy) i automatyzm (obowiązek ubezpieczenia powstaje z chwilą nawiązania stosunku prawnego, z którym ustawa łączy obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym).

Z tych względów Sąd oddalił oczywiście bezzasadny wniosek o zbadanie przez Trybunał Konstytucyjny, niekonstytucyjności ustawy systemowej w zakresie składek dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą.

Dodatkowo należy wskazać, iż skarżona decyzja dotyczyła określenia stanu zaległości składkowych a nie ich umorzenia. Stąd badaniu nie mogły podlegać przesłanki warunkujące zasadność wniosku o ich umorzenie. Odnosząc się jednak do żądania wnioskodawcy należy na marginesie podkreślić, że zarzut dotyczący problemów natury osobistej nie mógł zasługiwać na uwzględnienie albowiem problem z pozyskaniem zleceń budowlanych z czego wynika brak przychodu wnioskodawcy, jest ryzykiem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej, które nie stanowi przesłanki do zwolnienia ubezpieczonego z obowiązkowego ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego z tytułu z prowadzonej działalności gospodarczej.

Reasumując Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia z przyczyn wymienionych w niniejszym uzasadnieniu .